

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. sausio 17 d. Nr. 21RE4-6 (AG4-127/18-2023)
Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Beatos Labutytės, Sigitos Šimbelytės (pranešėja) ir Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė), sekretoriaujant Natalijai Abuojai, dalyvaujant pareiškėjai A. S.,

viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka vaizdo konferencijos būdu išnagrino administracinį ginčą pagal pareiškėjos A. S. patikslintą skundą atsakovei Kupiškio rajono savivaldybės administracijai dėl rašto ir sprendimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja A. S. skundu, kurį vėliau patikslino, Komisijos prašo panaikinti Kupiškio rajono savivaldybės (toliau – ir Savivaldybė) administracijos (toliau – ir Administracija) Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus (toliau – ir Skyrius, ir atsakovė) 2023-10-31 raštą Nr. 12990 „Pranešimas dėl išmokos neskyrimo“ (toliau – ir Raštas) ir Skyriaus 2023-10-31 sprendimą Nr. 404 „Dėl tikslinės pašalpos skyrimo“ (toliau – ir Sprendimas).

Paaikino, kad gimus dukrai (duomenys neskelbtini) ir nuvykus į Savivaldybę, buvo domėtasi, kokias išmokas skiria gimus vaikui, kaip pildyti dokumentus, kai buvo pastrigusi e. sveikatos sistema, buvo įvardinta, kad tik kai bus užregistruota dukra, kreiptis į Savivaldybę arba SPIS svetainėje (rinktis kaip pareiškėjai patogiau pildyti) ir kad priklauso vienkartinė išmoka gimus vaikui ir vaiko pinigai. Dokumentai buvo pildyti per SPIS. Gimus sūnui (duomenys neskelbtini) ir Savivaldybėje pasiklausus dėl išmokų, buvo įvardintos tos pačios išmokos – vienkartinė išmoka gimus vaikui ir vaiko pinigai. Tik kai užregistravo sūnų, buvo įteikta Savivaldybės dovanojama knyga. Taip pat buvo pildomi dokumentai per SPIS. 2023-09-19 pamačius laikraštyje „Kupiškėnų mintys“ straipsnį, kuris buvo parašytas 2023-09-16 apie Savivaldybės skiriamas lėšas gimus vaikui, pareiškėja paskambino Skyriaus vedėjai pasidomėti, kokios yra skiriamos išmokos gimus vaikui. Ji padiktavo numerį, kuriuo skambinti, 2023-09-20 tuo pačiu klausimu pareiškėja paskambino gautu numeriu. Pasak pareiškėjos, galimai dėl pasirodžiusio straipsnio vietiniame laikraštyje, specialistės buvo įvardinta ir Savivaldybės skiriama išmoka gimus vaikui. Kai pareiškėja pradėjo domėtis, kodėl ji nebuvo informuota anksčiau, kai gimė jos vaikai, buvo atsakyta, kad nežinojimas nuo atsakomybės neatleidžia. Bet kai pareiškėja sakė, kad Savivaldybės darbuotojai privalo gyventojus informuoti, kas jiems priklauso, privalo rūpintis savo rajono gyventojais, nors nesuteikia net informacijos apie priklausomas išmokas, buvo atsakyta, kad nebegali su pareiškėja kalbėti, nes laukia gyventojai eilėje, nors pati pareiškėja tokia pat Kupiškio rajono gyventoja. Dėl to, tą pačią dieną nutarė parašyti Skyriaus vedėjai L. B., siekiant užregistruoti parašyti prašymą dėl išmokos gimus

vaikui už abu savo vaikus. 2023-09-21 iš Savivaldybės sulaukė skambučio, kad pareiškėja gali užregistruoti 2023-10-05. Kadangi 2023-10-04 pareiškėja turėjo eiti į tą patį skyrių kitu klausimu, jai paskambino iš Savivaldybės pasidomėti, ar dėl tikslinės pašalpos ateina (tik pokalbio metu pareiškėja sužinojo, kad tai vadinasi tikslinė pašalpa). Pareiškėja patikslino, kad dėl tikslinės pašalpos ji turi ateiti 2023-10-05 ir pasidomėjo, ar gali ateiti 2023-10-04 ir tuo pačiu metu užpildyti prašymą dėl tikslinės pašalpos. Nors Savivaldybės specialistė nurodė, kad nėra tikslinga pildyti, nes prašymas pildomas per 6 mėnesius nuo vaiko gimimo, tačiau pareiškėja vis tiek nuėjo ir prašymą dėl tikslinės pašalpos užpildė 2023-10-04, nors Sprendime prie papildomų duomenų parašyta prašymo data 2023-10-18.

Pareiškėja teigia, jog Raštas iš Savivaldybės su atsakymu buvo gautas elektroniniu paštu 2023-10-31 ir susipažinusi su gautu dokumentu, ji nutarė pasidomėti Sprendimą grindžiančiais dokumentais. Kiek bandė ieškoti Administracijos direktoriaus 2023-10-30 įsakymo Nr. ADV-501, jo nerado Savivaldybės svetainėje prie visų naujausių Administracijos direktoriaus įsakymų. Taip pat pareiškėja skunde nurodė, jog pasidomėjusi Vienkartinės, tikslinės, sąlyginės ir periodinės pašalpos skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Savivaldybės tarybos 2019-09-26 sprendimu Nr. TS-226, (toliau – Aprašas) 9 punktu ir 9.1 papunkčiu, ir gautu Sprendimu, pateikia įrodymus, kad Sprendimas yra neteisingas.

Atkreipė dėmesį tai, kad Aprašo 9 punkto formuluotė, kadangi, pareiškėjos nuomone, jis yra galimai diskriminacinio pobūdžio, t. y. galimai ir jos atveju nebuvo užsiminta apie gaunamus pinigus, gimus vaikams, iš Savivaldybės lėšų, nes jau pinigų Savivaldybės biudžete galimai trūko, o gal galimai juos taupė, tačiau nesupranta, kuo pareiškėjos šeima yra kitokia nei kitos šeimos, kurios gavo tokią išmoką. Iš viešoje erdvėje pasirodžiusių komentarų matyti buvus pakankamai šeimų, negavusių šios tikslinės pašalpos. O galbūt žinojo apie šią išmoką tik tie, kurie turi pažįstamų Savivaldybėje arba atsitiktinai sužinojo. Tuo labiau, kad apie šios išmokos gavimą daug šeimų nežinojo, tai galimai svarbios informacijos „nutylėjimo faktas“ yra ilgą laiką besitęsiantis procesas, t. y. beveik 4 metai (nuo 2019-09-26 iki 2023-09-16 straipsnio laikraštyje). Argumentuojant, kodėl neskiriama išmoka pareiškėjai, remiamasi Aprašu (nors buvo du 9.1 papunkčio pakeitimai), ir Sprendime neįvardinama, kuriuo Aprašo pakeitimu remiamasi.

Pareiškėja kreipia dėmesį į tai, kad Aprašo 9.1 papunktį palyginus su nauja jo redakcija (Savivaldybės tarybos 2022-03-31 sprendimo Nr. TS-103 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2019-09-26 sprendimo Nr. TS-226 „Dėl vienkartinės, tikslinės, sąlyginės ir periodinės pašalpos skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 9.1 papunktis) matyti, kad juose nėra įvardytas laikotarpis, per kurį reikia kreiptis dėl tikslinės pašalpos, tik pasikeitė skiriamos sumos dydis. O jau naujausioje Aprašo 9.1 papunkčio redakcijoje–Savivaldybės tarybos 2023-09-28 sprendime Nr. TS-217 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. TS-226 „Dėl vienkartinės, tikslinės, sąlyginės ir periodinės pašalpos skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – 2023-09-28 sprendimas Nr. TS-217) 9.1 papunktyje nurodytas terminas – turi būti kreipiamasi ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo vaiko gimimo dienos. Pasak pareiškėjos, Aprašo 9.1 papunkčio pakeitimas 2023-09-28 sprendimu Nr. TS-217 (galiojanti suvestinė redakcija nuo 2023-09-29) galimai buvo organizuotas, įtraukiant kreipimosi laikotarpį, dėl to, kad atsirado daug šeimų, besikreipiančių dėl tikslinės pašalpos gimus vaikui, apie kurią ne visos šeimos buvo informuojamos iki viešumoje pasirodžiusio straipsnio. 2023-09-20 sušauktas Savivaldybės tarybos posėdis, kuriame yra svarstomas 2.13 sprendimo projektas, susijęs su Aprašo pakeitimu, po žiniasklaidoje atsiradusio straipsnio dėl išmokų. Savivaldybės tarybos posėdžio 2023-09-28 transliacijoje, išklauius 2.13 siūlomą projektą, Skyriaus vedėja nurodė, kad nuo šiol informacija pasieks tėvus tiek Savivaldybės skyriuje, tiek seniūnijose ir teisės skyriuje, kur registruojami vaikai (galimai dėl viešumoje pasirodžiusio straipsnio). Pareiškėjai kyla klausimas, kodėl šeimos, kurios susilaukė vaikų nuo Aprašo atsiradimo iki 2023-09-28 posėdžio, yra išskirtinės, kad jos nebuvo informuojamos tinkamai. Taip pat Skyriaus vedėja teigė, kad labai daug sulaukė prašymų ir visi

prašymai bus patenkinti, kurie jau yra kreipęsi ir priimti jų sprendimai, o patvirtinus šį Aprašo pakeitimą, tik per 6 mėnesius galės kreiptis.

Pareiškėja skunde nurodė, kad ji 2023-09-20 kreipėsi elektroniniu paštu dėl užsiregistravimo parašyti prašymą, kai tą pačią dieną buvo paskelbtas mero potvarkis dėl tarybos posėdžio sušaukimo, kuriame turi būti svarstomas Aprašo pakeitimas, tačiau jai buvo siūloma data tik spalio mėnesį, t. y. jau po 2023-09-28 numatyto posėdžio, kuriame Skyriaus vedėja ir galimai specialistai žinojo, koks sprendimo projektas bus siūlomas, t. y. kad galima kreiptis tik per 6 mėnesius nuo vaiko gimimo. Pareiškėjos nuomone, jei yra potvarkyje įtrauktas jau šis svarstomas sprendimo pakeitimas, tai galimai yra pinigų taupymas ar piktnaudžiavimas valdžia, skiriant datą tik po posėdžio, kada gali būti priimamas pakeitimas ir tuomet traktuoti, kad neskiriama išmoka, nes reikėjo kreiptis per 6 mėnesius nuo vaiko gimimo. Pasak pareiškėjos, galima teigti, kad visiškai nėra atsižvelgiama į savo rajono gyventoją, nebuvo informavimo dėl minėtos išmokos mokėjimo, nors Savivaldybės specialistai turi informuoti gyventojus, o ne pats gyventojas sekti visus įstatymus ir po viešojoje erdvėje atsiradusio straipsnio apie tai bei kreipiantis dėl prašymo parašymo, paskiria datą jau po posėdžio (b. l. 1-5, 41-45).

Atsakovė Kupiškio rajono savivaldybės administracija atsiliepiu į patikslintą skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Paaikšino, kad Skyrius 2023-10-04 gavo pareiškėjos prašymą dėl tikslinės pašalpos skyrimo už vaikus: (duomenys neskelbtini) (toliau – Prašymas). Atsakovė nurodė Lietuvos Respublikos pinigines socialines paramas nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – PSPNGĮ) 4 straipsnio 2 dalies ir Aprašo 9.1 papunkčio nuostatas ir teigia, jog pareiškėjos Prašymas perduotas svarstyti Globos ir rūpybos tarybai, kurios posėdis vyko 2023-10-26 ir kurio metu buvo svarstytas šis pareiškėjos prašymas. Pagal Aprašo 28 punktą, Savivaldybės tarybai išnagrinėjus pateiktą Prašymą ir dokumentus, vienbalsiai nutarta teikti rekomendaciją neskirti tikslinės pašalpos pareiškėjai už abu vaikus, kadangi neatitinka Aprašo 9.1 papunkčio, t. y. pareiškėja kreipėsi vėliau nei per 6 mėnesius nuo vaikų gimimo. Administracijos direktorius, atsižvelgdamas į Globos ir rūpybos tarybos pateiktas 2023-10-27 rekomendacijas, 2023-10-30 įsakymu Nr. ADV-501 „Dėl tikslinės pašalpos skyrimo“ (toliau – Įsakymas) neskyrė pareiškėjai tikslinės pašalpos (b. l. 52-55).

Skundą tenkinti iš dalies.

Bylos rašytiniais duomenimis nustatyta, kad pareiškėja Prašymu kreipėsi į Skyrių, prašydama jai skirti tikslinę pašalpą (b. l. 78-80).

Globos ir rūpybos taryba 2023-10-26 posėdyje (darbotvarkės 4 klausimas) apsvaustė Prašymą ir protokoliniu sprendimu 3 punktu nutarė, jog rekomenduojama neskirti tikslinės pašalpos pareiškėjai, kadangi pateiktas prašymas neatitinka Aprašo 9.1 papunkčio nuostatų (b. l. 22).

Administracijos direktorius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 34 straipsnio 4 dalimi, 6 dalies 1 punktu, Aprašo 29 punktu ir atsižvelgdamas į Skyriaus 2023-10-27 raštą Nr. R4-2255 „Dėl Globos ir rūpybos tarybos rekomendacijų“, Globos ir rūpybos tarybos 2023-10-27 posėdžio protokolą Nr. R2-24, Įsakymo 2.2 papunkčiu pareiškėjai neskyrė tikslinės pašalpos bei nurodė šio Įsakymo apskundimo tvarką (b. l. 58).

Skyrius Sprendimu, kurį pasirašė trys Skyriaus darbuotojai, vadovaudamasis Aprašu, pareiškėjai neskyrė tikslinės pašalpos ir šio Sprendimo pastraipoje „Papildomi duomenys“ nurodė: Prašymo data ir Nr. – 2023-10-18 R6-330; Išmokos kodas ir išmokos pavadinimas – 85, Tikslinė pašalpa; Išmokos tikslinė paskirtis – 9.1. už kiekvieną gimusį vaiką, pastraipoje „Pastabos“ nurodė, jog vadovaujamas Įsakymu ir Aprašo 9 punktu ir 9.1 papunkčiu, kai tikslinė pašalpa, atsižvelgiant į Savivaldybės finansines galimybes, gali būti skiriama už kiekvieną gimusį vaiką asmeniui, deklaravusiam gyvenamąją vietą ne trumpiau kaip 2 mėn. iki vaiko gimimo Savivaldybėje ir faktiškai gyvenančiam Savivaldybėje – 200 Eur, kai kreipiamasi ne vėliau kaip per 6 mėn. nuo vaiko gimimo dienos bei nurodė šio Sprendimo apskundimo tvarką (b. l. 46).

Skyrius Raštu pareiškėją informavo, kad Sprendimu pareiškėjai neskirta tikslinė pašalpa gimus vaikui už (duomenys neskelbtini), nuo 2023-10-01 iki 2023-10-31. Taip pat Rašte nurodyta,

jog Sprendimas priimtas, vadovaujantis Administracijos direktoriaus Įsakymu ir Aprašo 9 punktu ir 9.1 papunkčiu, kai tikslinė pašalpa, atsižvelgiant į Savivaldybės finansines galimybes, gali būti skiriama už kiekvieną gimusį vaiką asmeniui, deklaravusiam gyvenamąją vietą ne trumpiau kaip 2 mėn. iki vaiko gimimo Savivaldybėje ir faktiškai gyvenančiam Savivaldybėje – 200 Eur, kai kreipiamasi ne vėliau kaip per 6 mėn. nuo vaiko gimimo dienos bei nurodė šio Sprendimo apskundimo tvarką (b. l. 29).

Pareiškėja Komisijai pateiktu skundu nesutinka su Sprendimu ir Raštu bei prašo Sprendimą ir Raštą panaikinti (b. l. 1-5, 41-45).

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta skirti pareiškėjai tikslinę pašalpą bei Rašto, kuriuo buvo paaiškintos Sprendimo priėmimą sąlygojusios aplinkybės bei teisiniai pagrindai, teisėtumo (b. l. 29, 46).

Pažymėtina, kad nagrinėjamam ginčui yra aktualios teisės aktų redakcijos, galiojusios pareiškėjos Prašymo pateikimo metu, t. y. 2023-10-04, kaip matyti iš byloje esančių duomenų.

Pagal VSĮ 6 straipsnio 43 punktą, socialinės pašalpos ir kompensacijų, nustatytų PSPNGĮ, teikimas yra viena iš šiame įstatyme reglamentuojamų savarankiškųjų savivaldybių funkcijų (Konstitucijos ir įstatymų nustatytos (priskirtos) savivaldybių funkcijos). Savivaldybės administracijos direktorius valdo savivaldybės administracijai skirtus biudžeto asignavimus (VSĮ 34 straipsnio 4 dalies 1 punktas). Vadovaujantis PSPNGĮ 4 straipsnio 2 dalimi, savivaldybės taryba tvirtina pinigines socialinės paramos teikimo tvarkos aprašą. Tuo tarpu vienkartinės, tikslinės, periodinės ir sąlyginės pašalpos iš Savivaldybės biudžeto lėšų skyrimo sąlygos, dydžiai, skyrimo ir mokėjimo tvarkos nuostatos įtvirtintos Apraše. Aprašo 9.1 papunktis įtvirtina, kad tikslinė pašalpa, atsižvelgiant į Savivaldybės finansines galimybes, gali būti skiriama už kiekvieną gimusį vaiką asmeniui, deklaravusiam gyvenamąją vietą ne trumpiau kaip 2 mėn. iki vaiko gimimo Savivaldybėje ir faktiškai gyvenančiam Savivaldybėje – 200 Eur, kai kreipiamasi ne vėliau kaip per 6 mėn. nuo vaiko gimimo dienos. Kaip teisingai pastebėta skunde, ši naujausia Aprašo nuostatos redakcija įsigaliojo nuo 2023-09-29, kada buvo priimtas Savivaldybės tarybos 2023-09-28 sprendimas Nr. TS-217, kadangi ankstesnės redakcijos Aprašo 9.1 papunktyje nebuvo nurodytas terminas, per kurį turi būti kreipiasi dėl tikslinės pašalpos. Taip pat Aprašo 29 punkte nurodyta, kad vienkartinės, tikslinės, periodinės, sąlyginės pašalpos skiriamos (neskiriamos) Administracijos direktoriaus įsakymu. Aprašo 32 punktas nustato, kad asmuo apie priimtą sprendimą dėl vienkartinės, tikslinės, periodinės, sąlyginės pašalpos skyrimo (neskyrimo) informuojamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos prašyme nurodytu būdu. O Aprašo 33 punkte nurodyta, kad jeigu vienkartinė, tikslinė, periodinė, sąlyginė pašalpa neskiriama, nurodoma neskyrimo motyvai ir šio sprendimo skundimo tvarka.

Nagrinėjamu atveju byloje ginčas kilo dėl Sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjos Prašymą tikslinei pašalpai gauti, t. y. priimtas administracinis sprendimas neskirti pareiškėjai Aprašo 9.1 papunktyje numatytą tikslinę pašalpą. Dėl to, Komisija sprendžia, kad nagrinėjamu atveju atsakovės veikimas ir su juo susijusių klausimų sprendimas yra sietinas su institucijos veikimu viešojo administravimo srityje, todėl jos veiklai yra taikytinos VAĮ (teisės akto redakcija, galiojanti nuo 2023-01-01) normos. Dėl to, nagrinėjant šį ginčą, svarbu nustatyti, ar Sprendimas ir atsakovės veikimas atitinka VAĮ nuostatų reikalavimus.

Pažymėtina, kad viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas dėl atsisakymo nagrinėti skundą (prašymą), atsisakymo tenkinti prašymą ar skundą, suteikti informaciją ir kt. yra laikytinas administraciniu sprendimu, kaip apibrėžta VAĮ 2 straipsnio 5 dalyje, t. y. administracinis sprendimas yra teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei. Viešojo administravimo subjekto sprendimai turi atitikti VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas nuostatas. Vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 1–8 punktais, administraciniame sprendime turi būti nurodyta: 1) administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; 2) administracinio sprendimo data; 3) administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; 4) atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos

administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; 7) administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; 8) administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos. Tuo tarpu VAĮ 10 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad administracinius sprendimus priimti turi teisę tik viešojo administravimo subjektai, turintys šio įstatymo nustatyta tvarka jiems suteiktus įgaliojimus. O VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas, pagal kurį viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Aiškindamas ankstesnės VAĮ redakcijos VAĮ 8 straipsnį, reglamentuojantį individualiam administraciniam aktui keliamus reikalavimus, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) savo jurisprudencijoje yra konstatavęs, kad VAĮ 8 straipsnio nuostatos reiškia, kad akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (*LVAT 2010-11-15 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-15/2010*). VAĮ nuostatos taip pat patvirtina, jog individualiam administraciniam aktui keliamas motyvuotumo reikalavimas. Pažymėtina ir tai, kad sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas (*žr., pvz., LVAT 2017-11-08 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1833-442/2017, 2018-07-19 nutartį administracinėje byloje Nr. A-1150-502/2018*). Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teismą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (*žr., pvz., LVAT 2016-12-22 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-2074-146/2016, 2017-07-28 nutartį administracinėje byloje Nr. eA-1096-858/2017, 2018-04-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A-871-525/2018*).

Nagrinėjamu atveju, Komisija sprendžia tik dėl atsakovės priimto Sprendimo atitikimo minėtiems VAĮ reikalavimams, kadangi tik šis dokumentas šiuo atveju yra laikytinas administraciniu sprendimu, sukuriančiu tam tikras teises pasekmes pareiškėjai, kadangi Raštas laikytinas tik informacinio pobūdžio dokumentu, pranešančiu apie priimtą Sprendimą, ir nesukelia jokių papildomų teisių ar pareigų pareiškėjai. Komisija, vertindama Sprendimo turinį, konstatuoja, kad atsakovės priimtas Sprendimas neatitinka visų minėtų VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje numatytų administraciniam sprendimui keliamų reikalavimų, kuriuos detalizuoja ir minėta LVAT praktika. Komisija kreipia dėmesį į tai, kad Sprendime nėra nurodyta reikiamo tokio administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, t. y. Sprendime be bendrų nuorodų į pareiškėjos Prašymo registracijos duomenis ir Įsakymą, daugiau nėra pateikta jokių konkrečių faktinių aplinkybių, kurios turėjo įtakos tokiam administraciniam sprendimui priimti, kurios plačiau nurodytos atsakovės Rašte, atsiliepime bei jos rašytiniuose paaiškinimuose, kurių Komisija nebekartoja. Taip pat Sprendime nėra pateikta reikiamo ir aiškaus teisinio pagrindimo, kadangi Sprendime yra pateikiama naujausios redakcijos Aprašo 9.1 papunkčio nuostatos turinys, pakeistas Savivaldybės tarybos 2023-09-28 sprendimu Nr. TS-217, tačiau apie tai Sprendime nėra nurodoma ir pateikiama nuoroda tik į pirminės redakcijos Aprašą, kas klaidina ir pareiškėją kaip matyti iš skundo turinio. Kartu Komisija kreipia dėmesį į tai, kad vadovaujantis Aprašo 29 punktu dėl pareiškėjai neskiriamos tikslinės išmokos yra priimtas Administracijos direktoriaus Įsakymas, kuriuo remiamasi priimant Sprendimą, tačiau nėra nurodoma jokie teisinis pagrindas, kuriuo remiantis yra Skyriaus priimamas papildomas Sprendimas tuo pačiu klausimu. Be to, Komisija kreipia dėmesį į tai, kad Sprendime apskritai nėra pateikiami jokie administracinio sprendimo motyvai be naujausios redakcijos Aprašo 9.1 papunkčio nuostatos

pacitavimo, o tai prieštarauja minėtai LVAT praktikai, pagal kurią administracinio sprendimo individuali argumentacija turi būti žinoma ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam tokį sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Kartu Komisijai kyla pagrįstų abejonių dėl Sprendimo atitikimo VAI 10 straipsnio 1 dalyje nurodytam reguliavimui, kadangi pagal Aprašo 29 punktą dėl pareiškėjai neskiriamos tikslinės išmokos jau yra priimtas Administracijos direktoriaus Įsakymas, dėl to nėra aišku, kokių teisiniu pagrindų ir kokiais motyvais remiantis yra reikalinga papildomai priimti Sprendimą tuo pačiu klausimu, kas kelia pagrįstas abejones, ar Sprendimas atitinka minėtą VAI reikalavimus. Kartu Komisija kreipia dėmesį į tai, kad Įsakymas yra laikytinas administraciniu sprendimu, nes juo taip pat yra sukeliama tie patys teisiniai padariniai, kaip ir papildomai priimamam Sprendimu, todėl yra neįmanoma patikrinti Sprendimo teisėtumo be Įsakymo teisėtumo įvertinimo kartu, juolab kai pačiame Įsakyme taip pat nurodyta jo apskundimo tvarka, o jo pareiškėja nėra gavusi, kaip matyti iš paties skundo turinio.

Iš į bylą pateikto atsakovės atsiliepimo į skundą ir į Rašto turinį matyti, kad atsakovė papildė Sprendime esančius prieš tai išdėstytus jo trūkumus, tačiau atsakovės pateikti argumentai atsiliepime ir Rašte negali būti vertinami kaip Sprendimo motyvai. LVAT savo praktikoje yra pažymėjęs, kad kilus administraciniam ginčui dėl individualaus administracinio akto, jį priėmęs subjektas ginčo nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijoje ir (ar) teisme negali nurodyti priimto akto motyvų (jei aktas buvo be motyvų), papildyti ar pakeisti akte nurodytus motyvus (*LVAT 2016-02-02 nutartis administracinėje byloje Nr. A³¹³-146/2016*). Be to, dokumentai, kurie surašomi vėliau negu priimamas atitinkamas administracinis aktas, negali būti vertinami kaip to administracinio akto motyvai (*LVAT 2017-04-24 nutartis administracinėje byloje Nr. eA⁴⁷⁶-556/2017*). Dėl to, Komisijai pateiktas atsiliepimas negali būti laikomi tinkamu ir teisėtu Skundo papildymu bei daryti patį Sprendimą teisėtu ir atitinkančiu VAI 10 straipsnyje nustatytais reikalavimais.

Nagrinėjama atveju, įvertinus anksčiau aptartą teisinį reguliavimą ir bylos faktines aplinkybes, Komisija sprendžia, kad atsakovės Sprendimas nėra išsamus, neturi reikiamo ir aiškų faktinio ir teisinio pagrindimo, individualios argumentacijos, todėl daro išvadą, kad Sprendimo trūkumai nagrinėjamos bylos kontekste yra esminiai. Panaikinus Sprendimą, atsakovei kyla teisinė pareiga iš naujo išnagrinėti pareiškėjos Prašymą ir dėl jo priimti tinkamą administracinį sprendimą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra išaiškinęs, kad ginčo administracinėje byloje dalyku gali būti tik toks viešojo administravimo subjekto priimtas administracinis aktas, kuris atitinkamiems asmenims nustato tam tikras teises ar pareigas, sukelia teises pasekmes. Tuo atveju, jei skundo priėmimo nagrinėti stadijoje akivaizdu, kad skundžiamas aktas ar veiksmas jokių teisių pasekmių nesukelia, kad jis negali būti ginčo administraciniame teisme, objektu, skundą galima atsisakyti priimti nagrinėti kaip nepriskirtiną administracinių teismų kompetencijai. Priešingu atveju, t. y. nagrinėdama skundą dėl teisių pasekmių negalinčių sukelti ir nesukeliančių aktų ar veiksmų, administracinis teismas pareiškėjos teisių apginti negalėtų, nes patenkinus skundą, jos teisių ir pareigų apimtis nepasikeistų, o pats procesas būtų beprasmis (*LVAT 2010-04-06 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-822-172/2010; 2010-10-22 nutartis administracinėje byloje Nr. AS-143-560/2010; 2017-10-05 nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-851-552/2017*). Raštu jokių sprendimų pareiškėjos atžvilgiu nebuvo priimta, Raštas nenustato pareiškėjai jokių teisių ar pareigų, ar privalomojo pobūdžio įpareigojimų, nesukelia ir teisių pasekmių, todėl laikytinas informacinio pobūdžio raštu, kuris negali būti administracinėje byloje nagrinėjamo ginčo Komisijoje objektu. Todėl Komisija sprendžia, kad pareiškėjos skundo reikalavimas, kuriuo pareiškėja prašo panaikinti Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus 2023-10-31 raštą Nr. 12990 „Pranešimas dėl išmokos neskyrimo- vadovaujantis minėtąja LVAT praktika, yra atmestinas kaip nepagrįstas.

Skundžiamo akto panaikinimu sukuriama teisinė pasekmė lemia tai, jog, įsiteisėjus Komisijos sprendimui, pareiškėjos Prašymas turi būti išnagrinėtas iš naujo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos A. S. patikslintą skundą tenkinti iš dalies.

Panaikinti Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus 2023-10-31 sprendimą Nr. 404 „Dėl tikslinės pašalpos skyrimo“.

Kitoje dalyje pareiškėjos A. S. patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Bylos šalys turi teisę šį sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo apskųsti Regionų administracinio teismo Panevėžio rūmams Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos narės

Beata Labutytė

Sigita Šimbelytė